

voor rekening van de afdeeling, waar de Maatschappij vergadert en de in-deeling in districten is niet gebonden aan het aantal leden 1).

Beide denkbeelden, een betere verdeling van lasten en een betere samenstelling van het hoofdbestuur, kunnen beter worden verkregen door beide van elkaar los te maken.

Stiens, 25 Maart 1908.

DR. L. DE JAGER.

Het eerstgenoemde bezwaar van collega DE JAGER wordt ondervangen door de ook overigens gewenschte bepaling, dat de secretaris en de penningmeester te Amsterdam moeten wonen en met den voorzitter het dagelijksch bestuur uitmaken. Vergelijk de amendementen van Amsterdam op artt. 75 en 76. De penningmeester behoort, om zijn langjarige ervaring als hoofdbestuurslid en om zijn grondige bekendheid met de geldmiddelen der maatschappij, evenzeer in het dagelijksch bestuur thuis als de secretaris. Er blijven dan 9 bestuursleden over, die op voordracht van de districten worden gekozen en die geen van allen in Amsterdam behoeven te wonen.

Amsterdam, 31 Maart 1904.

H. BURGER.

HET VOORSTEL C. VAN DE AFDEELING AMSTERDAM.

Het Tijdschrift bracht ons heden de voorstellen voor de a. s. algemeene vergadering. Omtrent voorstel C. wil ik enkele opmerkingen maken.

Het ontstaan van dit voorstel is, naar het mij voorkomt, te danken aan de Appingedammer zaak en de artikelen in dit *Tijdschrift* van de H.H. PINKHOF (11 Jan. l.l.) en BURGER (18 Jan. l.l.). Deze beide artikelen, het voorstel zelf met zijne zeer sobere toelichtingen, en het praeadvies van het hoofdbestuur is dus wel de directe lectuur hierover; het geval VAN DER MEULEN zelf heeft als uitzonderingsgeval hier niets meer mede te maken.

Wat treft ons nu in deze geheele zaak? Naar mijn bescheiden meening dit, dat geen van allen duidelijk aangeven, wat de werkzaamheden van bedoelde commissie zullen zijn. Men heeft zoo gevoeld, dat de Maatschappij op dit gebied iets moest gaan doen. Maar wat?

Collega PINKHOF spreekt van een commissie voor *rechtsbescherming*, (een min gelukkige uitdrukking) en biedt zijn plan ter overweging aan. Prof. BURGER zegt, dat hij gaarne zou meehelpen, tot het vinden van den vorm, waaronder zulk een commissie het meest nuttig werkzaam zou kunnen zijn.

De afd. Amsterdam doet een voorstel, maar is nog niet eens overtuigd van de wenschelijkheid van zulk een commissie; zij toch wil eerst deze wenschelijkheid nog doen onderzoeken.

Het praeadvies van het hoofdbestuur luidt, om er aan toe te voegen: of

1) Bij de voorgestelde ontvangst door de districten zal vermoedelijk beurtelings in verschillende plaatsen van het district worden vergaderd. In de door Arnhem gegeven schets telt district I maar één, district VI 5 geschikte plaatsen. Met deze 7 districten zou dus de algemeene vergadering om de 7 jaar te Amsterdam, om de 35 jaar te Arnhem plaats hebben. Met 9 districten krijgt men vrijwel hetzelfde.

de aanstelling van een vasten juridischen raadsman. Overigens lijkt mij de inhoud van het praeadvies ongeveer deze: baat het niet, schaden zal het ook niet; bij het onderzoek kunnen de heeren allicht iets leeren.

Mij wil het toeschijnen, dat de oorzaak van deze redeneeringen is, dat de geneeskundigen hier nog te veel een fout, die hun zelf aankleeft, bij een ander zoeken.

Daarom zou ik den inhoud dezer zaak in drieën willen verdeelen:

I. Onderricht, tevens verplicht examenvak, in geneeskundige wetgeving; bijv. door het instellen van lectoraten. Dit behoort dan thuis bij de commissie in zake de praktische vorming der geneeskundigen.

II. Kwesties en raadgevingen op dit gebied. Deze behooren bij de centrale commissie thuis en nergens anders.

III. Wil de Maatschappij beslist in deze richting iets doen, dan benoeme zij een commissie ter bestudeering der geneeskundige wetten of, beter nog der wetten met welke de arts — qualitate qua — in aanraking kan komen, met jaarlijks overleggen der resultaten, getoetst aan ervaringen door de geneeskundigen uit de praktijk verschaft. Hierdoor zal tevens bij de leden de belangstelling dezer zaken kunnen worden opgewekt. Dan zal het rechtskundig peil van ons artsen stijgen, vooral ook in aansluiting met I.

Een commissie, zooals nu blijkbaar wordt bedoeld, bestaande uit rechtsgeleerden en geneeskundigen, heeft dunkt mij op het oogenblik geen reden van bestaan. Daarom zou ik voorloopig liever willen spreken van een *permanente commissie in zake Arts en Wet*.

Boskoop, 29 Maart 1908.

H. H. VAN EYK.

HARTMASSAGE.

Met groote belangstelling las ik de casuïstische mededeeling van collega A. VAN ZANTEN over hartmassage bij een geval van hartverlamming tengevolge van groot bloedverlies.

In aansluiting hieraan wenschte ik gaarne te doen opmerken, dat reeds in 1895, toen ik werkzaam was aan de kliniek van prof. HOFFA, destijds te Würzburg, de hartmassage (rhythmische vuistslagen op de hartstreek) aldaar in zwang was bij stoornissen van den kant der ademhaling of bij hartzwakte onder de narcose.

Zoo herinner ik mij een geval van operatieve behandeling van een zware skoliose (resectie van den ribbenbult) bij een 10-jarig patiëntje uit Marburg. HOFFA verrichtte bij dien jongen — het betrof een hoogst belangrijke naar links convexe skoliose van het dorsale gedeelte van de wervelkolom — een typische subperiostale resectie van de 9de rib, 8ste rib en 7de rib. De 6de, de 5de, de 4de en de 3de rib werden geëarticuleerd, de processus transversi van den 5den en 6den borstwervel werden met de beentang afgeknepen. Tweemaal werd de pleura per ongeluk geperforeerd, zoodat een acute pneumothorax ontstond; de ademhaling stond stil, de pols was draadvormig. Van kunstmatige ademhaling was in dit geval hoogstens het halve succes te wachten. Onmiddellijk werd dan ook hartmassage toegepast met schitterenden uitslag. Het doet mij genoegen, dat collega VAN ZANTEN eens op dit hulpmiddel bij dreigende collapsverschijnselen de aandacht gevestigd heeft. Het vereischt geen tech-